

NORSKE
DANSE_
_KUNST
NERE_

Samarbeidsavtale – Miljø og bærekraft

Samarbeidsavtale om miljø, bærekraft og kulturpolitikk

Mellom Creo – forbundet for kunst og kultur, Norske Dansekunstnere (Noda) og Rødt.

Formål

Klima- og naturkrisen er en alvorlig utfordring for samfunn og menneskehet. Norge har som oljenasjon et særlig ansvar for å kutte utslipp i tråd med Parisavtalen. Kunst og kultur er en del av løsningen – de skaper fellesskap, gir nye perspektiver og kan bidra til endring i holdninger og samfunnsretning.

Partene vil samarbeide for å fremme en rask, rettferdig og målbar grønn omstilling i kulturlivet. Samtidig skal kulturpolitikkenes grunnleggende mål – demokrati, ytringsfrihet og mangfold – ligge fast og styrkes gjennom bærekraftige rammevilkår.

Felles mål

- Klimakutt: Norge må kutte utslipp i tråd med Parisavtalen. All ny leting etter petroleum på norsk sokkel må stanses, og kompetanse i oljenæringen må omstilles til fornybare næringer.
- Utslippsreduksjon i kulturlivet: Kunst- og kultursektoren skal utvikle klimaregnskap, sette konkrete utslippsmål og gjennomføre tiltak som reduserer klimaavtrykket fra bygg, reiser, produksjon, arrangementer og innkjøp.
- Grønn infrastruktur: Kulturbygg og scener skal energieffektiviseres. Det skal investeres i grønn sceneteknikk, ombruk av materialer og ordninger som stimulerer til sirkulære løsninger og kan skape nye grønne arbeidsplasser tilknyttet kultursektoren.
- Rettferdig omstilling: Kunstnere og kulturarbeidere må sikres sosiale rettigheter på linje med andre arbeidstakere. Kostnader ved grønn omstilling skal ikke skyves over på enkeltutøvere.
- Offentlig finansiering: Kultur har egenverdi, og må sikres forutsigbare rammer gjennom offentlig finansiering. Det er nødvendig både for kvalitet, mangfold og for å gjøre grønne grep uten at kunstnerøkonomien svekkes.
- Omstilling av næringssektoren: Kulturnæringer er en sektor av næringslivet som bidra med et immaterielt resultat, innovasjon og tjenester med lavt klimaavtrykk. I en omstilling av næringslivet må regjeringen legge til rette for at en større andel av norsk næringsliv består av kulturnæringer.
- Kunnskap og innovasjon: Fremtidige generasjoner må sikres grunnleggende kunnskap innen kreative og kroppslige fag. Fysisk kompetanse må legges til de fem grunnleggende kompetansene i skoleverket: Lese, skrive, regne, muntlig, digital og fysisk kompetanse.

Fakta og begrunnelse

- Klimautslippene fra kulturfeltet utgjør en liten andel av Norges totale utslipp, men sektoren har høy synlighet og stor påvirkningskraft. Grønn omstilling i kulturlivet vil derfor ha symbolsk og reell betydning, og kan bidra til å sette standarder for andre sektorer.
- Kunst og kultur kan erstatte deler av forbruksveksten, og gir opplevelser som bygger fellesskap uten økt miljøbelastning.
- Internasjonal forskning viser at kulturinstitusjoner og kunstnere har en nøkkelrolle i å endre holdninger til klima og miljøpolitikk. Likevel har kultursektoren inntil nylig vært svært lite omtalt i den politiske diskursen i Norge rundt miljø, bærekraft og sirkulærøkonomi. Det har vært stilt få krav, og rapporter viser at den grønne omstillingen i kultursektoren har skjedd mye på ildsjel- og grasrotnivå, men ikke strukturelt. Offentlig finansierte kulturinstitusjoner og frie kunstmiljøer kan ta en lederrolle dersom staten stiller krav og gir støtte til grønn praksis.
- Rettferdig omstilling er avgjørende: flertallet av kunstnere er frilansere eller selvstendig næringsdrivende, og uten gode ordninger for sykepenger, dagpenger og pensjon risikerer de å bære en uforholdsmessig stor del av omstillingskostnaden.

Vi vil i fellesskap:

- Arbeide for å stanse ny petroleumsleting og bidra til en rettferdig omstilling mot fornybare næringer.
- Være pådriver for lovendringer, styringssignaler og budsjettprioriteringer som legger til rette for grønn omstilling i kulturlivet.
- Sørge for at kulturpolitikken fortsatt styrkes som demokratisk arena og som en del av løsningen på klima- og naturutfordringene.
- Arbeide for ordninger som gir kunstnere og kulturarbeidere tryggere sosiale rettigheter og mulighet til å ta grønne valg i arbeidshverdagen.

Oppfølging

Avtalen gjelder for inneværende stortingsperiode. Partene møtes på ledelsesnivå minst en gang i året, og holder løpende kontakt om felles interesser.

Geir Grønnestad

Live Rosenvinge

Marie Sneve Martinussen